

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

BİRLİK PENCERESİNDEN

TOPLUMSAL BARİŞ VE EKONOMİK İSTİKRAR

Bir toplumda ekonomik, sosyal, politik ve kültürel olmak üzere **dört alt boyut** bulunmaktadır. Sistem kavramı referanslı değerlendirme yapıldığında *ekonomik alanın üretim, sosyal alanın ilişki, politik alanın yönetim, kültürel alanın ise değerler sistemini oluşturduğu* söylenebilir. Diğer taraftan her bir alt alanın kendine özgü düzenlenme biçimleri bulunmaktadır. Nitekim düzenleme ilkeleri olarak **ekonomik alanda rasyonellik veya irrasyonellik, sosyal alanda uzlaşma veya çatışma, politik alanda demokrasi veya otoriterlik, kültürel alanda hoşgörü veya bağnazlık** kullanılabilir. Bu çerçevede çağdaş bir toplum olabilmek için; *ekonomik alanın rasyonellik, sosyal alanın uzlaşmacılık, politik alanın demokrasi, kültürel alanın da hoşgörü ilkesiyle düzenlenmesi gerekmektedir.* Bir başka deyişle kaynaklarını doğru kullanamayan (irrasyonel), bireysel ve kurumsal düzeyde yoğun ve gereksiz tartışmaların yaşandığı, ülke ve kurumların yönetiminde otoriter tavırların ön plana çıktığı, değişim ve yenilenmeye karşı tutucu tavırların baskın geldiği toplumlar geri kalmış olarak değerlendirilmektedir.

Böylesi bir teorik girişi yapmamızın gerekçesi ülkemizde sosyal ve ekonomik boyutta *yaşanan bazı gelişmelerin analizi için zemin oluşturmaktır.* Nitekim ister televizyonlarda yapılan tartışma programlarındaki diyalog zemini ve düzeyine, ister farklı kurumsal yapılar arasındaki işbirliği ortamına, ister TBMM'deki görüşme iklimine ve tartışmalara bakalım, karşımıza çok da *iyi bir tablo çıktığını söylemek oldukça güçtür.* Buradan çıkarabileceğimiz başlıca sonuçlar ise gelinen nokta itibarıyla tarihsel olarak toplumsal düzeyde sahip olduğumuz önemli özelliklerimizin başında gelen uzlaşma ve hoşgörü kültüründen bir hayli uzaklaştığımızdır. Bu noktaya gelmemizde etkili olan faktörlerin analizi hem bilim adamlarının hem kanaat önderlerinin hem de siyasetçilerin üzerinde önemle durması gereken bir konudur. **Zira bu vasıflarını belli bir eşik değerin üzerinde kaybetmiş toplumlarda ne sosyal barışı korumak ne de yönetilebilir bir sosyolojik zemin oluşturmak mümkün olamayacaktır.**

Toplumsal barışın oluşturulması ve özellikle de korunması açısından tüm toplum kesimlerine önemli görevler düştüğünü, ülkenin yaşanabilirliğinin bu görevlerin yerine

getiriliş düzeyine bağlı olduğunu hatırlatmakta fayda bulunmaktadır.

Diğer taraftan son bir, bir buçuk aydır **ekonomide de bazı olumsuz gelişmeler yaşandığı görülmektedir.** *Döviz kurları artmakta, Borsa düşmekte, faizlerde oldukça hızlı artışlar yaşanmaktadır.* Bu gelişmelerin gerisinde yatan faktörlere bakıldığında; ekonominin kendi dinamikleri kadar, *hatta daha fazla olmak üzere sosyal ve siyasi gelişmelerin etkili olduğu görülmekte, söylenmektedir.* Dolayısıyla toplumsal düzeyde barış ve huzur ortamında yaşanan sorunlar **yani sosyal istikrarsızlık, ekonomide de istikrarsızlığı körüklemektedir.** Daha önceki dönemlerde tersine süreçleri yaşamaya alışmış bir ülke olarak bu yeni durumun daha fazla uzun sürmemesini dilemekteyiz. Bu dileğin yanında başta siyasi parti liderleri ve kanaat önderleri olmak üzere herkesi ve **her kesimi daha barışçı, daha demokrasiden yana, daha insancıl bir söyleme davet etmek istiyoruz.** Zira farklı kompartımanları, farklı roller üstlenmiş sosyal kesimleri, işleyişi ilişkin bazı sorunları olsa da hepimiz aynı gemide bulunuyoruz. Geminin ileriye gidememesi hatta su alıp yan yatması durumundan faydalanacak hiçbir kimse ve kesim olamaz. *O halde daha hoşgörü ve uzlaşmacı, daha demokrat tavırlar sergilemek, kimseyi küçük görmeden, ötekileştirmeden ülkemize ve insanlarımıza daha fazla sarılmalıyız. Bu, her birimize düşen asgari toplumsal görevidir. Esnaf ve sanatkar kardeşlerimizin bunun gereğini herkesten önce ve en iyi şekilde yerine getireceğine olan inancım ise sonsuzdur.*

Değerli kardeşlerim; satırlarıma son verirken Ramazan ayınızı, hayırlara vesile olmasını dileyerek kutluyor, sevdiklerinizle birlikte barış, kardeşlik ve huzur dolu nice ramazanlar temenni ediyorum.

ZEKERİYA MUTLU

BAŞKAN

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

ESNAF ve SANATKAR KÖŞESİ

İESOB VE KALİTE ÇALIŞMALARI

Sayıları Türkiye çapında yaklaşık 2 milyon olan esnaf ve sanatkârlarımızın **150 000'i İzmir'de faaliyet göstermektedir**. Üye sayısı bakımından İstanbul'dan sonra ülkemizdeki en büyük ikinci meslek kuruluşu olan İzmir Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği; bilginin sürekli yenilendiği, teknolojinin her zamankinden daha hızlı geliştiği bu dönemde sahip olduğu geniş üye tabanına kaliteli ve ulaşılabilir hizmet vermek için faaliyetlerini aralıksız sürdürmektedir.

5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununa bağlı olarak faaliyet gösteren İzmir Birliğinin en temel hedefi, **bağlı oda ve üyelerinin gelişen ve değişen şartlara ekonomik, sosyal ve teknolojik boyutlarda ayak uydurabilmesi için gerekli tüm çalışmaları yaparak öncü ve yol gösterici olmaktır**.

Yukarıda sözü edilen amaç ve hedefler doğrultusunda İzmir esnaf teşkilatı bünyesindeki Sicil, AR-GE, Bilgi İşlem, Eğitim, Yazı işleri, Ulaşım ve Genel Sekreterlik birimlerinin katkılarıyla, son yıllarda kurum ve kuruluşların müşteri memnuniyeti, süreç ve ürün yeniliği bakımından yakından ilgilenmeye başladıkları **kurum içi toplam kalite bilincinin yerleştirilmesi ve sürdürülebilir uygulama alanlarının oluşturulması için** kurum yapısına uygun gerekli ekip ve birim çalışmalarını sürdürmektedir.

Söz konusu çalışmalarla ilgili İESOB ekiplerinin çalışma konularındaki **amaçları**; Birlik bünyesinde oluşumu tamamlanan AR-GE ve Bilgi İşlem Müdürlüklerinin, Esnaf ve sanatkârlarımızın ekonomik, sosyal ve teknolojik alanda yaşadıkları sorunları araştırması ve analiz etmesi sonucu

ortaya çıkan iş verimliliği, iletişimin artırılması, karlılık, istihdam ve girişimcilik konularında iyileştirmeye açık alanlarımızı kuvvetli yönlere dönüştürerek, Kurum kuruluş kanunumuz olan 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 1.Maddesinde de belirtildiği gibi **üyelerimizin meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmelerini sağlamaktır**.

Bu kapsamda "Artı Değer Esnafa Değer" ve "Sanal Dükkan" proje ekipleri uzun zamandır sürdürdükleri çalışmalarını sistemli bir yöntem ile Kalite çalışmalarının Türkiye'deki en önemli temsilcisi olan KALDER (Türkiye Kalite Derneği) ile işbirliği içerisinde girerek **"Yılın Başarılı Ekibi Ödülü 2013 Teşvik Ödülü'nün"** sahibi olmuştur.

Sonuç olarak ekonomik ve sosyal yapının önemli bileşenlerinden bir tanesi olan Toplam Kalite alanında başlatılan ve ilk meyvelerini veren bu çalışmalar esnaf ve sanatkârlarımızın değişen ve gelişen ekonomik yapıya uyumunda şüphesiz bizlerin elini güçlendirecek ve bu yarışta bir adım önde olmamızı sağlayacaktır.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

EKONOMİDE TÜRBÜLANS

Ekonomide yaşanan gelişmeler incelendiğinde, **döviz kurları, enflasyon** ve **faiz oranlarında** beklenmedik düzeyde artışların yaşanıyor olması dikkati çekmektedir. Bu olumsuz gelişmelerin bir çok kanaldan yaratacağı zincirleme etkilerle ekonomik birimlerin iş hacmini, ve gelirlerini azaltacağı, bunlara bağlı olarak ekonomik büyümeyi yavaşlatabileceği söylenebilir. Dolayısıyla bu yaz mevsiminde, alışkın olduğumuzdan farklı olarak, ekonominin oldukça yoğun olarak gündemde olacağı anlaşılmaktadır.

Airportturk web sayfasından aldığımız bilgilere göre türbülans deyimi “rüzgarın beklenen süratinden farklı şekilde; aralıklarla ve beklenmeyen yönlerden gelen şiddetli hava akımı” olarak tanımlanmaktadır. Klasik rüzgardan farklı olarak havadaki şiddetli dalgalanmalar başta uçaklar olmak üzere neredeyse tüm taşıtların normal seyrini engellemektedir. Bu doğa olayı özellikle pilotlar (ekonomi yönetimi) ve normal olarak uçak yolcularının (girişimciler, işgücü ve vatandaş) korkulu rüyasıdır.

Uzmanlar türbülansları doğal ve yapay olarak ikiye ayırıyor. Gökyüzündeki doğal türbülans yoğunlukla bulut içlerinde, açık deniz üzerlerinde ve deniz ile yüksek rakımlı kara geçişlerindeki ısı farkları nedeniyle oluşuyor. Asıl tehlike ise açık havada, yoğunlukla deniz üzerinde ve bazen de hiç beklenmedik bölgelerde meydana geliyor. Hiçbir veriyle karşılaşılmadan girilen bu türbülanslar uçakları, pilotları ve yolcuları hazırlıksız yakalayabiliyor. İşte bu sırada uçakların birdenbire yüzlerce metre irtifa kaybetmesi veya yükselmesi, kemerleri bağlı olmadan seyahat edenler için ciddi tehlike yaratabiliyor.

Yapay türbülansları ise durgun denizde yol alan büyük gemilerin meydana getirdiği dalgalara benzetiliyor. Genellikle büyük gövdeli uçakların arkasında oluşan ve birkaç kilometre boyunca hissedilen bu suni türbülanslar aynı rotada seyreden daha küçük gövdeli uçaklar için beklenmeyen etkiler yaratabiliyor.

Bu açıklamalar çerçevesinde Türkiye ekonomisindeki türbülansı daha iyi açıklamak mümkün olacaktır. Öncelikle **Türkiye’de son dönemde yaşanan dalgalanmaların gerisinde yapay türbülans etkisinin de olduğu söylenmelidir.** Nitekim ABD, AB ekonomide yaşanan sarsıntılar Türkiye gibi geriden gelen ülkelerin

türbülansa girmesine neden olmaktadır. Ancak temel ekonomik göstergelerdeki dalgalanmaların boyutlarına bakıldığında bunu sadece yapay türbülans ile açıklamak mümkün görünmemektedir. Peki nedir böylesi dalgalanmayı yaratan faktörler?

Türkiye uzun süredir küresel likidite bolluğunun da verdiği imkanlar ile sıcak paraya bağlı olarak büyüyen bir ülke olmuştur. ABD Merkez Bankası Başkanının artık piyasalardan tahvil alarak likidite verme döneminin sonuna geliyoruz şeklindeki açıklaması sonucunda bu ülkede faiz oranları yükselmeye başlamış, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde bulunan büyük miktarlardaki sıcak para (ki türbülans öncesi Türkiye’deki miktar 170 milyar dolara dayanmıştı) için daha az riskli olan ABD’ye çekilme zamanı gelmiştir. Bunun yarattığı türbülansı doğal olarak karşılamak gerekiyor. Zira ABD’nin sonsuza dek piyasalara likidite vermesi olası değildi.

Kanımızca Türkiye’nin dünya genelinde yaşanan türbülanstı negatif olarak ayrışması, yani daha yoğun bir türbülans yaşamamızın ülkemize özgü nedenleri bulunmaktadır. Türbülans kavramına atıf yaparak açıklamak gerekirse; **reel ekonomi ile finans sistemi arasında oluşan ısı farkına dikkat çekmek gerekmektedir.** Uzun yıllar boyunca, reel sektörü yani yatırım, üretim, istihdam ve inovasyonu ikinci plana atan, rekabet gücünü geliştirmeyen, sıcak paranın yarattığı serap içinde yaşamaya alışmış bir ekonomide böylesi bir türbülansın er ya da geç yaşanması kaçınılmazdı, kaçınılamadı.

Kuşkusuz yaşanan süreçte ülkenin bir çok bölgesinde yaşanan Gezi Parkı bağlantılı siyasi gelişmelerin de adeta bir yapay türbülans etkisinden bahsedilebilir. Ancak bu olayların neden olarak değil de, sonuca katkı yapan tali bir gerekçe olarak görmek, türbülansın çözümüne daha fazla katkı yapacaktır.

Yapay veya doğal hangi nedenlerle olursa olsun tüm türbülanslarda pilotların (ekonomi yönetimi) tecrübesi ve yeteneği ile uçağın kalitesi (ekonominin gücü) önplana çıkar. Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu süreçte, siyasetin değil de ekonominin dinamiklerinin dikkate alınması halinde pilotların bu türbülanstı az hasarla çıkmasını sağlayacağını ümit ediyoruz.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

SAYILARLA EKONOMİ

	2012							2013					
GÖSTERGE	HAZİRAN	TEMMUZ	AGUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	SUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN
İMALAT SAN. KKO (%)	74,6	74,8	74,3	74,0	74,9	74,0	73,6	72,4	72,2	72,7	73,6	74,8	75,3
OTOMOBİL SATIŞI(Toplam-adet)	50.849	44.531	41.236	49.360	43.440	52.297	80.926	25.835	36.814	51.785	56.999	62.383	58.290
OTOMOBİL İHRACATI(Toplam-adet)	36.086	27.219	16.345	35.183	37.293	39.447	35.925	27.961	40.919	41.864	40.090	44.747	37.451
TOPLAM İSTİHDAM(Bin kişi)	25.577	25.498	25.367	25.472	25.509	25.291	24.766	24.433	24.546	24.974	25.691		
İŞSİZ SAYISI(Bin kişi)	2.226	2.323	2.445	2.539	2.541	2.630	2.790	2.890	2.884	2.801	2.641		
İŞSİZLİK ORANI (%)	8,0	8,4	8,8	9,1	9,1	9,4	10,1	10,6	10,1	10,1	9,3		
TOPLAM MEVDUAT(Milyon TL)	610.313	619.119	617.291	627.481	633.753	636.103	657.646	660.230	657.801	666.834	679.982	693.850	
TL MEVDUAT FAİZİ (3 Aylık)	10,9	10,5	9,8	9,2	8,7	8,4	8,1	7,9	7,5	7,1	7		
TL MEVDUAT FAİZİ (6 Aylık)	10,9	10,7	10,4	9,6	9,2	8,8	8,5	8,3	8	7,7	7,4		
TL MEVDUAT FAİZİ (12 Aylık)	10,5	10,5	10,4	10,1	9,9	9,5	8,8	8,3	8,1	7,9	7,8		
TOPLAM KREDİLER(Milyon TL)	748.112	744.833	762.280	768.407	771.808	788.481	805.684	807.200	820.703	847.051	859.032	904.432	
MALİ KREDİLER KREDİLER(Milyon TL)	16.553	15.068	16.265	16.677	15.413	16.149	18.236	16.999	16.363	17.914	16.142	16.843	
TİCARİ KREDİLER KREDİLER(Milyon TL)	452.009	447.358	457.772	458.993	459.793	470.505	481.277	480.402	489.400	506.071	513.997	546.460	
TÜKETİCİ KREDİLERİ (Milyon TL)	242.226	243.501	248.209	252.089	255.118	259.539	264.469	196.545	200.384	206.464	210.592	217.736	
KONUT(Milyon TL)	78.405	79.081	79.807	81.042	82.439	84.103	85.959	84.419	89.346	92.118	94.017	97.377	
TAŞIT (Milyon TL)	7.531	7.576	7.636	7.677	7.722	7.783	8.007	7.961	7.903	7.957	8.022	8.172	
DİĞER (Milyon TL)	93.134	93.563	95.115	96.091	96.853	98.212	100.068	101.165	103.135	106.389	108.553	112.187	
KREDİ KARTI (Milyon TL)	63.156	63.281	65.651	67.279	68.104	69.441	70.435	70.359	71.650	72.973	73.924	77.166	
KREDİ FAİZİ (Taşıt %)	13,1	13,7	12,9	12,6	12,6	11,5	10,7	11,1	10,7	10,4	10,1	9,5	9,7
KREDİ FAİZİ (Konut %)	12,5	12,2	12,0	11,7	11,1	10,4	9,9	9,7	9,6	9,1	9	8,5	8,3
KREDİ FAİZİ (Ticari %)	14,5	15,4	15,4	13,3	13,0	11,7	10,9	11,5	11,7	10,1	8,8	8,1	9,8
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam-Milyon TL)	12.019	11.878	11.880	11.846	11.851	11.915	12.180	12.273	12.413	12.441	12.594	13.152	
TL CİNSİNDEN(Milyon TL)	9.623	9.501	9.458	9.440	9.441	9.448	9.576	9.619	9.706	9.828	9.954	10.402	
DÖVİZ CİNSİNDEN(Milyon TL)	2.396	2.377	2.421	2.406	2.410	2.467	2.604	2.655	2.706	2.613	2.640	2.750	
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam içindeki pay-%)	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
BANKACILIK SEKTÖRÜ TAKİPTEKİ ALACAK(Milyon TL)	20.128	20.765	21.547	22.952	23.366	23.760	23.408	24.234	24.838	25.566	26.270		
Kredi Kartları	3.687	3.827	3.978	4.103	4.121	4.248	3.988	4.184	4.329	4.487	4.657		
Ferdi Kredi Konut	641	642	657	673	679	682	702	717	712	692	693		
Ferdi Kredi Otomobil	264	267	271	276	263	266	254	263	266	261	263		
Ferdi Kredi Diğer	2.747	2.851	2.979	3.112	3.178	3.252	3.274	3.421	3.503	3.543	3.625		
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	1.338	1.424	1.545	1.621	1.635	1.834	1.705	1.749	1.855	1.931	2.027		
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	1.476	1.505	1.519	1.518	1.533	1.520	1.465	1.516	1.530	1.508	1.523		
İnşaat	1.557	1.607	1.689	1.665	1.833	1.826	1.881	1.969	1.960	2.671	2.765		
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	760	793	805	831	845	836	822	851	882	909	957		
Diğer	7.658	7.848	8.104	9.154	9.279	9.297	9.316	9.565	9.799	9.564	9.759		
PROTESTO EDİLEN SENET SAYISI (Bin adet)	86,0	88,4	98,6	96,2	91,4	116,8	95,8	98,4	82,8	84	85,1	91,7	
PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)	583,3	571,4	615,8	690,6	721,8	769,2	681,3	729,0	534,1	543	568,1	636,2	
KARŞILIKSIZ ÇEK ADETİ(Bin adet)	127,0	123,3	103,6	125,9	114,4	127,0	100,2	62,0	53,6	34,9	73,1	52,1	
KURULAN ŞİRKET SAYISI	3.083	2.581	2.393	2.680	3.065	3.416	3.139	4.238	4.310	4.538	4.576	4.475	
KAPANAN ŞİRKET SAYISI	1.311	1.505	1.033	932	1.176	1.282	2.406	3.113	1.186	1.123	1.093	1.184	
TÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	8,87	9,07	8,88	9,19	7,80	6,37	6,16	7,31	7,03	7,29	6,13	6,51	8,3
ÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	6,44	6,13	4,56	4,03	2,57	3,60	2,45	1,88	1,84	2,30	1,7	2,17	5,23
İHRACAT (Yıllık-Milyon \$)	143.619	144.590	146.177	148.383	149.671	152.352	152.489	153.639	154.326	154.435	154.297	154.481	
İTHALAT(Yıllık-Milyon \$)	238.502	238.276	237.425	236.145	235.013	237.312	236.545	237.877	239.484	239.365	242.918	244.376	
ORTALAMA DOLAR KURU	1,820	1,809	1,790	1,800	1,798	1,790	1,783	1,768	1,773	1,809	1,798	1,824	1,896
ORTALAMA EURO KURU	2,280	2,228	2,217	2,311	2,334	2,296	2,339	2,347	2,373	2,347	2,338	2,369	2,501
EURO/DOLAR PARİTESİ	1,253	1,231	1,238	1,284	1,298	1,283	1,311	1,327	1,338	1,297	1,3	1,298	1,319